

Lekmannarevisorerna i Nacka vatten och avfall AB

Till: Nacka vatten och avfall AB

För kännedom: kommunfullmäktige

Granskning av Nacka vatten och avfall AB:s ekonomi på kort och lång sikt

EY har på uppdrag av oss, Nacka vatten och avfall AB:s lekmannarevisorer, genomfört en granskning med syftet att bedöma om Nacka vatten och avfall AB har tillräcklig intern kontroll över budgetering och kostnader för vatten och avlopp samt renhållning.

Syftet har även varit att bedöma om kommunstyrelsens beredning och beslutsförslag av dessa taxor och avgifter inför Mål och budget är ändamålsenlig.

Vår samlade bedömning är att Nacka vatten och avfall AB (NVOA) i huvudsak har en tillräcklig intern kontroll över budgetering och kostnader för vatten och avlopp samt renhållning. Vi baserar vår bedömning främst på att:

- ▶ NVOA har en väl strukturerad och tillämpad modell för styrning av verksamheten och för intern- och egenkontroll.
- ▶ NVOA har i styrningen av bolaget integrerat Nacka kommunens styrmodell och tillämpar ambitionen att vara bland de 10 procent bästa i kommunala jämförelser avseende kvalitet och vara bland de 25 procent mest kostnadseffektiva.
- ▶ NVOA har en god kännedom om de osäkerhetsfaktorer som påverkar intäkter och kostnader och arbetar aktivt med känslighetsanalyser.
- ▶ Det tillämpade arbetssättet för att upprätta budgetförslag är i stort sett ändamålsenligt.
- ▶ De rutiner som tillämpas för den löpande uppföljning och rapportering är enligt vår uppfattning ändamålsenliga. Vi anser att uppföljningen av ekonomin innebär att en i stort sett tillräcklig kontroll uppnås av det ekonomiska utfallet per avdelning och för bolaget som helhet.
- ▶ Styrelsen har en god insyn i bolagets budgetarbete.

En övergripande iakttagelse är att ägaren inte i ägardirektivet är tydlig vad gäller kravet på NVOA om en effektiv verksamhet och god ekonomisk hushållning. Det ställs inte krav på att bolaget ska redovisa en strategi och plan för hur bolaget ska säkerställa en god ekonomisk hushållning. Ägaren riktar inte heller krav på hur taxorna ska sättas.

Med utgångspunkt från de frågeställningar som granskningen av NVOA ska besvara har vi identifierat områden som kan utvecklas eller förbättras.

NVOA saknar förutom en instruktion inför budgetarbetet styrdokument som tar bäring på budgetprocessen. Vi anser att förutsättningen att ta fram väl underbyggda budgetunderlag skulle förbättras om bolagets budgetprocess definieras tillsammans med rutiner och styrdokument för genomförandet av de aktiviteter som ingår i budgetarbetet. Vi bedömer att det också kan bidra till att underlag till beslut om taxeförändringar blir mer väl underbyggt.

Vi noterar att kostnaderna för VA-verksamheten sedan 2017 fram till och med 2024 i det närmaste har fördubblats vilket också avspeglas i hur taxan utvecklats. Även kostnaderna för avfall har haft en hög ökningstakt. Det är i och för sig rimligt att verksamheterna har kostnader på en nivå som gör det möjligt att genomföra verksamheten på ett hållbart sätt. Samtidigt är det vår bedömning att det är av stor vikt att NVOA långsiktigt arbetar på ett verkningfullt med att begränsa kostnadsutvecklingen. Det är också i linje med ägardirektivets krav på en effektiv verksamhet och god ekonomisk hushållning. För att stödja ett sådant arbete

bedömer vid det som nödvändigt att ta fram och implementera en strategi och plan för effektivisering av verksamheten och för att begränsa kostnadsutvecklingen.

NVOA har under senare år framför allt inom VA-verksamheten haft en omfattande investeringsverksamhet men också att investeringarna kommer att vara omfattande under åren framöver. Den betydande investeringsverksamheten har medfört att bolaget har en hög upplåning vilket leder till att ränteförändringar får en stor inverkan på driftkostnaderna och ytterst taxan. Det är enligt vår uppfattning av stor betydelse att NVOA kan genomföra rätt prioriterade kostnadseffektiva investeringar med en effektiv kostnadskontroll för att undvika överskridanden av investeringsbudgeten. Vår bedömning är att NVOA behöver ta fram en plan för att säkerställa att så också blir fallet.

Enligt vår bedömning borde det övervägas att göra fördelningen av gemensamma kostnader mer differentierad det vill säga att till exempel för vissa slag av gemensamma kostnader används respektive kollektivs omsättning och för andra antal anställda eller efter bedömt utnyttjande. Vidare anser vi att de gemensamma kostnaderna tydligt ska framgå per kollektiv i budget och utfallsrapporter. Även om det inte är ett krav enligt lagstiftningen anser vi att det följer av god redovisningssed att NVOA för avfallskollektivet också ska upprätta en särredovisning.

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen, rekommenderar vi Nacka vatten och avfall AB att:

- ▶ Besluta om en budgetprocess tillsammans med rutiner och stöddokument för genomförande av de aktiviteter som ingår i budgetarbetet i syfte att stärka förmågan att säkerställa väl underbyggda budgetunderlag men också väl underbyggda underlag för beslut om taxeförändring.
- ▶ Ta fram och implementera en strategi och plan för effektivisering av verksamheten och för att begränsa kostnadsutvecklingen.
- ▶ Överväg att göra fördelningen av gemensamma kostnader mer differentierad.
- ▶ Redovisa respektive kollektivs andel av gemensamma kostnader i budget och i uppföljningen.
- ▶ Upprätta en särredovisning för avfallskollektivet.
- ▶ Ta fram riktlinjer för att säkerställa att NVOA kan genomföra rätt prioriterade kostnadseffektiva investeringar med en effektiv kostnadskontroll.
- ▶ Besluta om en långsiktig plan för behovet av underhåll och förnyelse av VA-nätet.
- ▶ Överväga att besluta om en plan för hur kapacitet och funktion över tid ska utvecklas i den befintliga VA-anläggningen.
- ▶ Säkerställ att det i underlaget till taxebeslut framgår helst i form av förenklad resultaträkning vilken höjning av avgifter som behövs för att täcka kostnaderna 2024 och de närmaste åren därefter. Redovisa en känslighetsanalys i underlaget och en jämförelse med jämförbara kommuners avgifter.
- ▶ Säkerställa att det i beredningsprocessen av taxeförslag görs en bedömning av följsamheten till lagkrav och att det framgår av beslutsunderlaget.

Vi önskar svar på granskningen från Nacka vatten och avfall AB senast 2025-01-31.

För lekmannarevisorerna i Nacka vatten och avfall AB

Monia Sturén

Stefan Herczfeld

Sammanställande

Vice sammankallande

Bilaga: Granskning av Nacka vatten och avfall AB:s ekonomi på kort och lång sikt

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

MONIA STURÉN

Undertecknare 1

Serienummer: d234d23b19ab74[...]8fd6d6c3f3284

IP: 83.190.xxx.xxx

2024-11-21 08:42:16 UTC

Stefan Henrik David Herczfeld

Undertecknare 1

Serienummer: 0a82d031b6f9e5[...]b35f23da1ba0b

IP: 81.227.xxx.xxx

2024-11-21 11:05:44 UTC

Detta dokument är digitalt signerat genom **Penneo.com**. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datorgenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>** Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validator>